

Ocenjujemo Gledališče

Feminalz: Tatovi podob Zavod Emanat

★★★★★

Kolektiv Feminalz že slabo desetletje snuje tehnoburlesko Tatovi podob in se z njo v prostor slovenskih sodobnih scenskih umetnosti vpisuje kot eden redkih, ki sistematično goji in razvija žanra burleske ter kabareta. Mozaik različnih performativnih točk prek apropiacije, reciklaže in pop referenc (med drugimi) raziskuje meje burleske in suvereno stopa po poteh gledališča nelagodja, skozi katero se razvijajo humorne in dinamične polne akcije, ki brez pretenzij velike umetnosti postanejo ključni dejavniki pri umetniškem prizadevanju za zdravje in svobodno družbo. Njihove točke (v obdobju svojega obstoja so jih zasnovali že prek 60) v vsej navdušujoči bizarnosti na dolgi rok rušijo ravnotežje utečenim družbenim normam in v prostor slovenske umetnosti vračajo brezkompromisno in ponavljajočo se drznost.

Najnovejša izvedba tehnoburleske se je udogodila 14. junija v osrednjem prostoru Cukrarne (prej so že nastopali v Baru Cukrarna). Dogodek, ki raje kot galerijske prostore naseljuje majhne, včasih že utesnjujoče uprizoritvene prostore, pogosto prepojene s cigaretnim dimom (v najboljšem pomenu), se je tako tokrat znašel v megalomanskem novem razstavnem kompleksu. Kontrapunkt uprizorjanja entitet, ki jih naša družba še vedno prepogosto razume kot odklonilne, v za zdaj še relativno sterilnem

okolju prenovljene Cukrarne Tatovom podob prinese novo, še bolj radikalno avro. Cukrarna, na drugi strani, pa se s tem povabilom počasi začinja definirati kot prostor, v katerem bi lahko – ne le na papirju – zaživele različne umetniške utopije.

Točke, ki so jih performerji izvedli, smo večinoma že lahko videli v prejšnjih produkcijah, a se kljub temu zdi, kot da ne morejo zastarati. Takšna je na primer točka Volilno telo v izvedbi Rebellious Kitch Controversy, ki v času odzvanjanja parlamentarnih volitev ponudi možnost, da se bizarni tragikomediji preteklih mesecev nasmejimo, s tem pa jo tudi reflektiramo in ozavestimo. Prav univerzalnost podob, ki jih kolektiv snuje v strukturah punch line in pripenja na aktualno družbeno realnost, postane njihov največji uporniški potencial, saj nas z dejstvom, da lahko vsakič znova reciklirajo svoje kritične premisleke, opominja na zatohlost našega prostora. K temu pripomore tudi z vsako izvedbo bolj dodelano kolesje netipične burleske, s katerim se kolektiv preigrava. Avtorska poetika kolektiva kot celote s tem postaja vedno bolj definirana in izčiščena, pri tem pa mu uspe ohranjati igrivost, razdivjanost in samoironijo, ki so njihove ključne popotnice.

Dramaturško zaporedje točk v tokratni izvedbi nas popelje po skraj vseh postojankah problemov sodobnega človeka. Performerji si na odru »pijejo kri,« rapajo o kapitalizmu, naslavljajo vsesplošno apatičnost in slačijo potrošništvo, vse skupaj pa zapakirajo v komič-

no in glasbeno-plesno dovršeno celostno podobo, v kateri pa umetelno poskrbijo, da se nikoli ne spustijo na nivo didaktičnosti in moraliziranja. Tako kolektivu v času, ko se zdi, da vsak cuka svojo delicijo pridiganja, ponovno uspe občinstvo prav brechtovsko peljati čez kabarejsko zabavo do ključnih opomnikov, ob tem pa pusti, da se njihova interpretacija in kontekstualizacija raje kot na odru zgodi v sprejemniku.

Edinkrat, ko pa si Tatovi privoščijo malo moralitete, je v uvodnem nagovoru, v katerem poudarijo, da naj se vsi »Zlobci«, ki so prišli na dogodek po odgovore, vprašajo, »ali so prišli na novinarsko konferenco ali tehnoburlesko«. To pa je izhodišče, ki v prostoru, v katerega so vstopili, zazveni kot krasna popotnica ob bližajočem se prvem rojstnem dnevu Cukrarne in seveda slovenski scenski umetnosti nasploh.

V palačo, v kateri vsak kamen stoji na pravem mestu, je stopila tehnoburkaška raja in s tem jasno začrtala smer simbioze, po kateri slovenski umetniški prostor že dolgo hlepi. In z vse pogostejšimi dogodki, kot sta cikl predstavi Matije Solceta v SNG Drami Ljubljana in Tatovi podob v Cukrarni, se zdi, da institucionalno in alternativno končno delata prve konkretne korake v isto smer. V Cukrarni so podobne kradli Crucial Pink, Mad Jakale, Tristan Bargeld, H. P. D., Rebellious KITCH Controversy, Dee Dee Void, GlitterAid, Musée-Cunt, Belinda in Gospod Magdalena.

BENJAMIN ZAJC

Dramaturško zaporedje točk v tokratni izvedbi nas popelje po skoraj vseh postojankah problemov sodobnega človeka. FOTO NADA ŽGANK